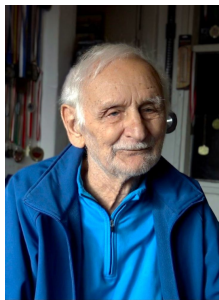

Fragment relacji świadka historii

CZESŁAW MARCIAK

ur. 1929, Michałówka

Zakres terytorialny i czasowy	Palikrowy, 1944

Ratowanie życia przed napadem banderowców

Gdy odbywało się polowanie banderowców na Polaków, nam się udało przeżyć dzięki prawosławnej mniszce. Poszedłem do niej, uklęknąłem przed nią i poprosiłem: *Spasajcie moju siemju. Spasajcie maleńkije dietiej. – A szto takoje? – Jak budut na swabodie, to banderowcy ich ubijut. A jak budut u was, budut dieti. – Pust prichodiat.* Oni się wszyscy uratowali, całe moje rodzeństwo. Mama nie umiała po ukraińsku ani słowa. Musieliśmy ją przechowywać. A do mnie ta mniszka ukraińska powiedziała: *Chodźcie tu do mnie.* I nagle słyszymy strzały w kierunku człowieka, który leżał na ziemi. Jak się strzela w głowę, a głowa leży na ziemi, to wystrzał jest razem z echem. To jest straszna rzecz. Okazało się, że ta mniszka służyła głównemu banderowcowi i głównemu mordercy. Powiedziała: *Dopóki ja tu jestem, z wami będzie spokój. Jeśli będziecie stąd odeszli, koniec z wami.* Ona polubiła moją mamę. Nie wiem dlaczego. Moja mama nie umiała mówić po ukraińsku. Mniszka mówiła po niemiecku i po ukraińsku. Moja mama po niemiecku dosyć dobrze dawała sobie radę. Wiem, że obie rozmawiały po niemiecku. Ja tej mniszce wszystko szybko robiłem, co tylko chciała. Po prostu ona mnie polubiła. To wszystko było na zasadzie lubienia. I tak życie uratowaliśmy.

Data i miejsce nagrania	6 czerwca 2024, Bielawa
Rozmawiał/a	Aneta Pudło-Kuriata
Redakcja	Jadwiga Horanin
Prawa	Forum Dialogu Między Kulturami